



SZÍNEK A SÖTÉTSÉGBEN: ÚRSÉTA

*Barics Julianna kiállítása,
április 27. - május 20.*

Úton a Magyar Műhely Galéria felé valamennyien egy sétán vettünk részt, akár a városban, akár gondolatainkban, voltaképpen a mi valóságunkban. Menet közben mindannyian valahogyan érzékeltük a minket körülvevő környezetet és valószínűleg eltérő részletekre lettünk figyelmesek. Különböző dolgokat észleltünk,

és más dolgok ragadták meg a fantáziánkat. Önök mit figyeltek meg az út során? Én alapvetően a szürke kormos épületeket, a szmogot kipufogó autókat, egy-két nyugtalanul közlekedő járókelőt. Ebben a galériában viszont most egy olyan sétán veszünk részt, amely más dimenzióba visz bennünket. Egy olyan álmvilágba röpít, ahol a fojtó szmogot felváltja a csillagporfelhő, a kormos macskakövet a bolygók kőzete, a poros épületeket pedig a lebegő aszteroidák látványra. Egy félig valóságos és félig álombeli térbe, melyet nem az ehhez

a világhoz köthető impulzusok értek. Nem a közvetlen, karnyújtásnyira levő természetet ábrázolja, hanem a földi létben elmerülve az elképzelt kozmoszt tárja elénk.

Olyan utazásra invitál minket, ami a már megszkott ismereteinken és bevett elképzeléseinken túl helyezkedik el, túlszárnyalva eddigi tapasztalataink határát, ily módon szabadítva fel bennünket a földhözragadságunktól. Itt a csillagok sokasága, a súlytalanság, a határtalanság, tehát az űr végtelenje tárul elénk. Barics Julianna szavaival élve: „A világűr monumentálisan tágas, csendes, hideg és brutális. De egyben lenyűgözően csodaszép és nagyon sötét.” A grandiózus hatás, a kongó csend és a sötétségben rejlő színek ámulattal, nyugalommal töltik el a nézőt, miközben egyre kíváncsibbá válunk a további dimenziókra.

Továbbá ezt mondja a festőnő: „Az intuitív festészetben megpróbálok főleg a klasszikus zenével való tudatosságomat elhalványítani, hogy spontán észleljem és megragadjam a pillanatok vibrációját. Számomra a festészet olyan kísérlet, amellyel egy másik oldalt akarok megragadni. Lenyűgöznek a természet csodái, és ezt a nagyszerű inspirációt használom munkáimban.” Julianna benyomások formájában tárja elénk megéleseit, kerülve a konkrét ábrázolást, hisz számára nem a részletek jelentik a lényegét, hanem az összkép. Valójában az érzés, az érzelem és a spontaneitás itt a legfontosabb. A képeken nincsenek egyértelmű üzenetek, és nem jelenítenek meg direkt oktatási szándékot sem. Az asszociációk és az ösztönszerűség kerül előtérbe, ezzel is arra készítetve a nézőt, hogy figyelme minél inkább a jelenben maradjon, ne a gondolatok spirálja vegye el a pillanatnyi élmény szépségét. Egy-egy érzés megragadására törekszik, nagyobb jelentőséget tulajdonít a játékosságnak, a színek adta vidámságnak. Mint egy terápiás folyamat, amely a valós élet problémáit egy párhuzamos valóságba helyezi át. A földi, nyomasztó problémákat kivetíti az űrbe, ahol csak könnyedén, súlytalanul lebegnek, de ahogy visszatérnének a Földre, újra nehéz teherként csapódnának a mindennapokra.

Az űrbe való kitekintés és a róla való gondolkodás valahogy könnyít az emberek lelkén, miközben a végtelenül hatalmas tér mellett eltörpülve nyomás alatt érezzük magunkat. Hiszen nincsenek határai, nincs gravitáció, és nincs fény. Minden adott ahhoz, hogy az ember megéleje a fojtó szorongást, vagy épp ellenkezőleg, a teljes szabadságot. Kicsit olyan érzés, mintha behunyt szemmel táncolnánk egy terjedelmes réten. Nincsenek korlátok, nincsenek falak, csak a mozgás szabadsága. A behunyt szemek sötétsége segíti az elme és a gondolatok felszabadulását.

Honnan is indult ez az utazás? A művésznőt a Hubble űrteleszkóp csodálatos felvételei kápráztatták el, ami immár negyed évszázada áll az emberiség szolgálatában. A teleszkóp lehetőséget adott arra, hogy a tudományos elmélet alapján leírt űrhöz a látványát is kapcsolni tudjuk. Kicsit hasonlóan, mint a kaleidoszkóp esetében, amik megjelenésükkor elkápráztatták az embereket, mivel számukra egy teljesen új, addig ismeretlen látványt nyújtott. Ezek a formák eltértek az addig megszokott természeti alakoktól ugyanúgy, ahogy az ember által alkotott tárgyaktól is. Szinte függővé váltak az elvont, állandóan változó látványtól, amely az üveg és a fény játékából rajzolódott ki. A teleszkóp segítségével nélkül az emberiség számára még ma is elképzelhetetlen lenne, hogy megmutatkozzon előttünk a világegyetem a maga szépségében.

Barics Julianna ezt a látványt a telített színekkel és az erőteljes formák segítségével ábrázolja. A tasiszta stílushoz azonosan hordja fel a festékeket a vászonra, amelyek annak felületén már az absztrakt expresszionizmus jellemét felidézve részben összemosódnak, majd részben szétfolynak, Frank O’Cain festményeihez hasonlóan. Ronnie Landfieldtől illetve erőteljes színeket használ, amelyeket saját maga kever ki pigmentekből, kövekből, földből és különböző kötőanyagokból, ezáltal erősítve a festészet és a természet, az ember és a kozmosz közötti kapcsolatot. Mindezek mellett nemcsak a színekkel kísérletezik, hanem a vásznon képzett felülettel



is. A festményein krátertextúrákat hoz létre, melyeknek felszínén vízfolyásként mosódnak össze a színek. Vadak és élénkek, különböző festékfoltok egymásra épülve és egymást elfedve alakítják ki a többretegű felszín, mélységet adva az ábrázolt kompozíciónak. Érdekes módon a színek heves kavalkádja ellenére a festmények látványa egyben megnyugtató hatással van a nézőre, szinte meditatív jelleggel bír. A „tájak” változatos, intenzív, ragyogó színekkel és kifejezőképességgel rendelkeznek, hasonlóan a kiváló impresszionista alkotásokhoz. A képek ereje abban is rejlik, hogy nem csupán a természetet utánozzák, hanem hasonló természetűek is, vagyis alkotásai maguk is természetes formákból állnak össze,

így a művész maga válik saját világegyetemének a megalkotójává. Ahogy a sötétség elnyeli a színeket, úgy fordítva is igaz, hogy új megvilágításban új színek jönnek a felszínre. A színek a fény nélkül nem tudnak érvényesülni. A festményeken a fény és az árnyék gyengéd összjátéka teszi változatosabbá a látványt, a fény felbontja a színeket, a levegő rezgése elmosza a szilárd körvonalakat, és a vászon felületén reflexhatások vibrálnak. Az alkotások mégis túllépnek az egyszerű impressziókon, és feltöltik a kompozíciókat érzelmekkel. A szemlélődés során lényegtelené válik a tér, ahol elhelyezkedünk, és az idő - a befogadás ideje.

MIKÁČI MIRJAM